

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obejno izdanje stane: za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnina je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine so uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tabaka v Trstu po 2 av. izven Trsta pa 4 avc.

EDINOST

Oglasi so računani po tarifu v poštu; za naslove z debelimi črkami so plačane prestor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, omenitnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaševanje sprejema uredništvo ulica Molino piseclo št. 3. II. nadst. Naročnina in oglaševanje je plačevati leso Trst. Odprto reklamacije se prosto poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„P edinost je moč“.

O našem narodnem šolstvu.

Govor poslanca Spinčiča v seji zbornice poslancev dne 5. januarja 1897.

(Dalje)

Jednako kakor na italijanski šoli v Opatiji trosi se tudi na italijanski dekliški šoli v Poreču. Tamkaj je petrazredna dekliška šola, torej petero učnih močij. Če računamo povprečno za vsako 500 gl., torej stane šola 2500 gl., in v enem zadnjih let obiskovalo je to šolo 148 otrok; vsaki hrvaški ali slovenski učitelj ima po toliko otrok v šoli in pri tem samo 400 gl. stalne plače.

Drugo, kar se tiče tega v Opatijo poslanega učitelja, pa je tole: Moža so poklicali v Opatijo z gotovim namenom, kajti že v prvih mesecih svojega delovanja skuša pridobivati otroke iz hrvaške šole za laško, in sicer z najnesramnejšim sredstvom, namreč z denarjem. Gotovo resnično je, da je očetu hrvaškega otroka ponudil 10 gl., da vzame svojega otroka iz hrvaške šole ter ga da v italijansko. (Čujte!) Oblastva vse to pripuščajo kljub temu, da se jim je to naznanilo takoj po dejanju, že 11. decembra. S takimi zaničljivimi sredstvi hoče se tam vzdrževati čisto neutemeljena in nezakonita šola.

Pri tem pa naj omenim še to, da se je v tem okraju voloskem predlagalo pred kratkim, naj se prestavi troje učiteljskih mest iz tretje kategorije v drugo. Deželni odbor je bil proti temu in je rekuriral na visoko ministerstvo. Mej tem sta bila sicer učiteljica iz Voloske in pa učitelj na hrvaški šoli v Opatiji, dva zgoraj imenovanih, predstavljena v drugo kategorijo. Tretji mej njimi pa je še vedno v tretji kategoriji, četudi on, nadučitelj pri Sv. Mateji, s 400 gl. plače, vodi šolo s 400 učenci in samo v svojem razredu poučuje 150 otrok. (Čujtel!) Takih krivičnosti ne bi smela trpeti naučna uprava.

Kako jednostransko postopajo pri nas šolska oblastva, kažejo nam načini popolnjevanja mest v zadnjih letih. Nekaj jih vam navedem. V Puntu se je prepredilo definitivno imenovanje učiteljice, neke Fučić, zaradi tega, ker je soproga nadučitelja in jedina kompetentinja. Taisto se je zgodilo učiteljici Marki v Vrbniku z razlogom, da je jedina kompetentinja. V Baški je bilo odrečeno mesto ni-

žega učitelja nekemu Magašcu zaradi tega, ker je bil jedini kompetent. V Dubašnici taisto nekemu Mataniću. Ta in pa Marki sta bila pozneje vendar imenovana, svojih dekretov pa še nista dobila. Igrali so se tudi z imenovanjem nadučiteljice v Baški; učiteljica Kuret v okraju koperskem že leta ne more dobiti mesta niže učiteljice, baje, ker je soproga nadučitelja. Nasproti pa je bil — sedaj slede nasprotni slučaj — imenovan učitelj Tribušon za Krk, če tudi je bil jedini kompetent. Učitelj in učiteljica Maranič, mož in žena, sta bila imenovana za jedno in isto šolo, Susak, mož kakor nadučitelj, žena kakor učiteljica; učitelj Zorseron je bil imenovan za šolo v Osoru, če tudi je bil jedini kompetent in če tudi ni pokazal znanja hrvaščine, katero je bilo pri razpisu zahteva in tega jezika sploh prav nič ni poznal. To je „justitia distributiva“ v Istri! Razložek mej prejšnjimi in zadnjimi je samo ta, da imamo v prvih slučajih opraviti s Hrvati, oziroma Slovenci, v zadnjih pa z Italijani ali osebami, priljubljenimi merodajnim Italijanom. In vse to se godi pod firmo c. kr. vlade. V Lovranu, gospoda moja, kjer se „par force“ napravila v zadnjih letih italijanska šola, je na tej šoli nadučitelj družega razreda, jeden učitelj tretjega razreda in jedna učiteljica tretjega razreda, za hrvaško šolo pa, katero obiskuje 100 ali celo več otrok, pa je seveda še vedno dovolj jedem podučitelj, (Čujte!) (Zvršetek pride.)

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 10. januarja 1897. pri sv. Mariji Magdaleni zgornji.

(Dalje.)

Za besedo se je oglasil Jože Sancin: Čuli ste danes temeljitih pojasnil o krivicah, ki se nam gode. Na tem smo deloma sami krivi. Mi smo ponižen narod, mi spoštujemo še preveč druge narode. Med nami zna sleherni otrok po dva jezika. Italijani pa postajajo stari v občevanju z nami, pa nočejo razumeti našega jezika. Oni se ne priučijo našemu jeziku, ne morda zato, ker so tepci, ampak zato, ker nočejo, ker nas zaničujejo. Ako vedo, da je kdo po rodu Slovenec, vprašajo

Med temi tremi stanovanji v isti veži je delala Chébeova hčerka zvezo s svojim neprestanim dohajanjem in odhajanjem.

Vsako dnevno uro se je splazila v delavno sobo Delobelleovih, radovala se dela, opazovala množico malih, sijajnih živalic, in ker je bila že sedaj bolj vneta za gizdo nego-li za igrače, poskušala si je, ako je bil kak hrošč na poti izgubil jedno perotnico, ali kak kolibri del svoje obleke, iz teh kosov prirediti okrasje in to živo prelivanje barv pritrditi si v mehke, kodraste lase. Désirée in njena mati sti se smejali, videči, kako deklica stopa na prste, da bi se pogledala v starem, motnem zrcalu, ter se pri tem pači in koketuje sama s seboj. In ko je bil otrok nasičen lastnega občudovanja, je odprl vrata z vsemi močmi, kar jih je imel v malih prstih, ter važno in glavo po koncu držel, da bi ne podrli okrasja, odšel trkat k Rislerjevim.

Tam je bil že dan le Fran doma, dijak, ki je imel vedno opraviti s svojimi nalogami, nagajen čez svoje zvezke. Sidonija je vstopila — z Bogom učenje! Moral je vse pustiti v nemar ter vsprejeti zalo, s kolibrijem okrašeno damo, katera se mu je

ga najprvo: v kateri stranki si? Ako ni žnjimi, pa ga spođe iz službe. V Škednju smo imeli pred par leti izbornega učitelja, Slovenca. Ker je nekoč opazil otročičem, naj lepo govore v materinem jeziku, hitro so uveli disciplinarno preiskavo, kateri je bil vspeh ta, da so ga spodili iz službe. To je bil okoličan. Njega oče je tu plačeval davke, a sina so prognali iz ničevega vzroka. Menim, da imamo pravico do službe na tej zemlji, ako plačujemo tu davke. Tako postopanje je za devetnajsto stoletje ne le žalostno, ampak tudi sramotno za kulturnen narod, kakoršen hočeje biti Italijani. — Ptnjec je tu vse, domačin nič. Vsled takih razmer se ptujci kar čutijo gospodarja tu. Neki italijanski podanik, iz Kalabrije v Italiji, bivajoči v Škednju, se je izrazil in zagrozil nedavno temu: Mi moramo braniti to svojo zemljo!! Kalabrež se torej že čuti gospodarja na tej zemlji!

Nekdaj je bilo drugače. Nekdaj smo spoštovali drug družega. Imeli smo svoje župane. To so bili naši možje, cvet prebivalstva in zato smo jih spoštovali. Ti ljudje so nam lahko bili bolj pravični, ker niso dobivali tako strogih ukazov, sedanjí capoville pa nas morajo tlačiti. Danes nam usiljujejo take organe, ki so najneprijetnejši med ljudstvom. Dolgo že trpimo in molčimo ponižno, a sedaj, ko nam hočeje vzeti najdragocenejši dar, ko nam hočeje zatreti naš jezik, sedaj treba, da se vzdramimo. In jelo se je nekaj gibati po naši okolici. Zaslugo na tem imajo naši prvaki, zlasti pa voditelji društva „Edinost“. (Ploskanje in živio-klici.) Zato jim moramo izreči svoje priznanje in svojo zahvalo. Predlagam torej resolucijo:

Današnji shod pri sv. Mariji Magdaleni zgornji izreka političnemu društvu „Edinost“ svoje zahvalo in neomejeno zaupanje do vodstva tega društva.

Resolucija se je vsprejela soglasno in ob splošnem odobravanju.

Zborovalec Miha Kamuščič: Meni je naloga, da na naših shodih govorim o šolstvu. To je bil moj poklic in zato so mi znane razmere. Žalostno stanje našega šolstva v mestu in po okolici je tako očevidno, da ni mogoče molčati o tem. Ako bi mestna oblast postopala po zakonih in ako

zdelo kakor kakova kraljičina, pohajajoča ga v zavodu Chaptalovem, da bi pri ravnatelju prosila njegove roke.

V istini je bilo čudno videti, kako se je ta veliki, prehitro vzrasli mladič igral z esemletno deklico, kako se je klanjal nje trmam, s prijetljivo izkazujej jej svoje čislanje, tako, da pozneje, ko se je po cela zaljubil v njo, ni bilo možno reči, kdaj se je bila prav za prav pričela ta ljubezen.

A čeravno je bila tolikanj razvajena v teh dveh družinah, je prišel vendar vedno čas, da se je Chébeova deklica umaknila k oknu v veži. Tam je našla vedno največ kratkočasenja, zanjo vedno odprto obzorje, nekaj takega kakor razodevanje bodočnosti, kateri se je rado vedno in brez strahu nagibala nasproti — kajti otroci ne poznajo vrto-glavice.

Med skrilnatimi strehami, nagajenimi druga proti drugi, zdelo se jej je visoko zidovje tvornice, vrhovi plantan na Fromontovem vrtu in delavnice z nebrojnimi stekli v oknih kakor obljubljeni dežela, dežela njenih sanj.

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Delobelle ni bil tako neusmiljen, a on je gledal nanj še bolj od zgoraj doli:

„Ne vidi cedra rože, cvetoče pri nogah“ — Delobelle Rislerja celó videl ni.

Ako je kedaj po zaključju izvolil zmeniti se za njega prisotnost, imel je neko navado, nagniti se proti njemu, da ga poslušaj, in smehljati se na njegove besede, tako, da se je zdelo, kakor da se razgovarja z otrokom. Ali pa si je tudi s tem napravljaj veselje, da mu je imponoval z dogodki izza kulis, predpisaval mu, kako naj se vede ter mu dajal naslove založnikov oblačil, ker ni mogel umeti, kako se more mož, ki služi toliko denarja, vedno oblačiti kakor kakšen učenec. Poštenjak Risler, uverjen, da ga prijatelja neskončna prese-gata, je skušal z mnogimi pazljivostmi in uslugami dobiti si njiju odpuščenje, pri čemer se je seveda moral ozirati na vse mogoče okolnosti — saj je bil on vedni dobrotnik.

bi pripoznavala jednaka prava vsem svojim občanom, vršila bi častno svojo dolžnost. Mi smo tu rojeni, tu delamo in trpimo, zato nam grede tudi jednaka prava. In to, kar zahtevamo mi za naše šolstvo, zahtevata že zdravi razum in pametna pedagogika. Toda naša občinska oblast se je postavila na krivično stališče, kolikor se dostaje slovenskih občanov. Naši nasprotniki kakor da so prisegli, da nas morajo zatreti. Nočejo nam dati kar nam gre, pač pa vsemi sredstvi love naše otroke. V okolici tlačijo naše otroke v italijanske razrede, v mestu nam ne dajo niti jedne šole. Žalostno je, da niti ne vemo že, komu naj bi se pritožili. Toliko otrok čaka na odrešenje, a odrešitve ni! Mi se ne moremo izobraževati, ker nas nočejo poučevati v našem jeziku. Tako ne postanemo nikdar enakopravni. Takim razmeram mora biti konec čim preje, ako se hočemo rešiti. Ker se torej mladina ne poučuje po zakonu, ker nimamo učiteljev, ki bi čutili za nas, ker imamo učiteljev, ki deloma niti razumejo jezika svojih učencev, ker nimamo prijateljev na nobeni strani, moramo se opreti na sami sebe, da si izvojujemo svoja prava. Doker nam ne pride pravica v šolskem oziru, poučujmo se sami. Tisti, ki umete čitati, treba da čitate pridno naše časopise, in da to, kar ste čitali, pridno širite med ljudstvo. Le tako se moremo jačiti v tej borbi. Prodreti mora v nas vseh spoznanje o krivicah, ki se nam gode. Sami si moramo pomagati, dokler ne pridejo boljši časi.

No, nekatera znamenja kažejo, da je tudi vlada sprevidela, da je Slovenec tu siromak, kateremu treba nekoliko pomoči. Sosebno da treba omogočiti našim otrokom, da bodo mogli prebajati v srednje šole. V ta namen je letos ustanovila pripravnico v Rojau. Toda ta pripravnica ne zadošča za vso spodnjo okolico in je tudi preoddaljena. Ta pripravnica je sicer le neznatna drobtinica, a ravno zato naj bi poskrbelo vsaj za to, da bi bila vsa okolica deležna na tej drobtinici. Predlagam torej resolucijo:

„Slavna vlada naj blagoizvoli premestiti novo-ustanovljeno pripravnico v sredino mesta ali pa ustanoviti še drugo pripravnico za vzhodni del mesta in njega okolico.“ (Pohvale).

Resolucija se je vsprejela soglasno.
(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 18. januarja 1897.

Državni zbor. Zbornica poslancev je minole sobote završila razpravo o proračunu ministerstva za poljedelstvo in zapričela razpravo o proračunu ministerstva za pravosodje. — Minister za poljedelstvo je obžaloval, da tej zbornici ne bode več mogoče razpravljati o zakonu o gospodarskih zadrukah. Ta zakon pa pride med prvimi na vrsto v novi zbornici. — V razpravo o ministerstvu za pravosodje so oglašeni za besedo tudi slovenski poslanci: Višnikar, grof Alfred Coronini, dr. Gregorčič, Nabergoj in dr. Šušteršič.

Tudi gosposka zbornica je imela svoje sejo minole sobote. Razpravljala je o zakonskih načrtih za uredbo uradniških plač.

Naši tiskovni odnošaji. „Mattinu“ javljajo z Dunaja za naše tiskovne odnošaje znamenito vest, da vlada nameruje vsprejeti v načrt tiskovnega zakona tudi določilo, da o tožbah zaradi žaljenja časti ne bodo več sodili porotniki, ampak sodniki po poklicu. Na ta način da bi se dalo ugodno rešiti vprašanje o kolpertziji.

Kar se dostaje odprave časniškega kolka, v kolikor je baje vlada pripravljena privoliti v to, je menda malo nade, da bi mogla stvar rešiti že sedanja zbornica. Predsednik obeta zbornici sicer še vedno, da čim preje postavi ta predmet na dnevni red, ali bojimo se, da bomo morali potrpeti do sestanka nove zbornice. Vladi se seveda nič ne mudi s tem vprašanjem; ko se pa ne mudi vladi, se navadno ne mudi tudi gosp. predsedniku zbornice. Zbornica sama se je pa že davno odvodila zmagovati se svojo voljo, o tistih časih, ko je ta zbornica imela kaj lastne volje, govore le-še stare političke mamice v zapečku.

Poročilo ruskega finančnega ministra carju. Ruski finančni minister Witte je predložil carju Nikolaju proračun za leto 1897., v katerem je rečeno med ostalim: Vršečo se gradnje sibirsko-

kitajske železnice je prištevati najvažnim vspehom na mirnem polju kulture. Na tej zmagi treba zahvaliti jedino le ljubezen Vašega Veličanstva do miru, ki dokazuje, da je najiskrenejša želja Rusije ohraniti prijateljske odnošaje z drugimi narodi. Dal Bog, da bi se taka čutila vzbudila tudi v srcih drugih narodov in Vsevišnji najblagoslovi mirom delovanje Vašega Veličanstva, namenjeno blagru domovine.

Tufekčev svoboden. Iz Sredca poročajo: Znani Tufekčev, ki je bil nedavno obsojen zaradi sokrivnje na umoru Stambulova, ponudil je sodišču izdatno kavecijo, da ga pusti na svobodo. Prizivno sodišče je ugodilo tej prošnji ter stavilo Tufekčeva provizorno na svobodo.

Položaj na Kreti. Iz New-Yorka je došlo poročilo, da so uporniki na Kubi potolkli španjsko vojsko. Pod vodstvom Gomeza so namreč uporniki dne 16. t. m. po hudem, krvavem boju uzeli utrjeno mesto Sancta Clara. Upornikov je padlo 1500, Španjcev pa 900 in 700 jih je ujetih. Uporniki so vzeli Španjcem 18 topov, 8.000 pušk in mnogo streljiva. — Gomez koraka z vojsko 18.000 mož na Havano.

Zopet slabe vesti iz Eritreje. Iz Masave je došlo v Rim jako vznemirjajočih vesti. „Tribuna“ je namreč doznala, da se velika vojska dervišev pomika iz Sudana proti jugo zapadu. Utrdbo Kasala je pustila ta vojska na strani ter prekorčila reko Gase ter jo udarila proti Amidebu in Mogolu. S početka se je mislilo, da namerujejo derviši pleniti, kajti večkrat prirejajo take roparske ekspedicije; pokazalo se je pa, da jo namerujejo udariti brzkone na Agordat. Vlada Eritreje je odredila za to, da se kolikor možno naglo da zbrati vse ital. čete na črti Agordat-Keren. Agordat je dobro oborožen topovi in dobro utrjen, niti živeža ne nedostaja. Posadka je prilično močna, toda sestoji iz samih domačih (črnih) vojakov. Jeden eskadron konjištva je določen, da opazuje gibanje dervišev. General Viganó je pozval iz Asmare nekoliko stotnih domačega domobramstva pod orožje. — „Tribuna“ hudo napada vlado na temelju teh vesti in vpraša, kaj bode sedaj z bataljonom posadke v Kasali, ki je odrezan od ostale Eritreje?

Različne vesti.

Poslanec Laginja pri Njegovem Veličanstvu. Omenili smo že, da je bil naš dr. Laginja dne 13. m. povabljen na obed k Njegovemu Veličanstvu, našem cesarju in kralju. S tem je bil jako počeščen naš poslanec. To nam kaže že dejstvo samo, ali to se nam kaže še znameniteje, ako pomislimo, kdo so bili drugi, ki so bili povabljeni. Tu je bila desetorica višjih dostojanstvenikov z dvora, iz vojaških in uradniških krogov, par najuglednejših členov iz gospodske zbornice in samo 6 členov iz zbornice poslancev, med istimi dr. Matko Laginja. Od poslancev, kakor takih namreč, so bili tu: najupliviši člen nemške levice, dvoraj svetovalec Beer, poleg Hohenwanta najpoznanejši člen konservativne stranke opat Treuenfels, glava nemških nacionalcev dr. Steinwender, najznamenitejši med poslanci južnega Tirola, baron Malfatti, glava poslancev mladočeških, dr. Engel. Že dejstvo samo, da je bil med njimi dr. Matko Laginja, znači mnogo, kajti znano je, da je neki visoki uradnik Primorja, ki je bil nekoč v sedišču dr. Laginje v Istri, brisal istega iz listine povabljenec in ker je vsakojake vrste ljudij po Istri, katerih brezobraznost sega tako daleč, da obrekujeje nesramno, da so dr. Laginja in njegovi tovariši — proti cesarju! Znamenitost je tem večja, ako pomislimo, da je bil dr. Laginja povabljen na obed k Njeg Veličanstvu kakor predsednik kluba neodvisnih hrvatskih poslancev. Mal po številu je sicer ta klub, kateri šteje samo pet členov: dr. Laginjo, Spinčiča, Biankinija, Dapara in Periča, ali daje se mu velika znamenitost, kar kaže že rečeno dejstvo. Ker pa je bil dr. Laginja jedini od Hrvatov in Slovencev, more se reči za gotovo, da je bil prav on pozvan vsled tega, ker je bil poprijel inicijativo za ustrojeno hrvatsko-slovenskega kluba v zbornici poslancev, da je bil torej povabljen kakor zastopnik hrvatskih in slovenskih poslancev v zbornici, kakor zastopnik Hrvatov in Slovencev na cesarskem obedu, tako, da so bili s tem povabljeni počeščeni vsi hrvatski in slovenski poslanci,

ves hrvatski in slovenski narod. Mi se iz srca radujemo na tem. Njegovo Veličanstvo, naš cesar in kralj, ki je — kakor da postaja vsako leto mlajši — veselega lica gledal svoje goste za svojo mizo in ki se je po obedu najprijazneje pogovarjal z vsemi gosti, je najljubezniveje govoril tudi z našim dr. Matko m. Povpraševal ga je o raznih naših stvareh, iz česar je razvidno, da je dobro poučen o stvareh in osebah ter da se zanima za iste.

Imenovanje. Finančni minister je imenoval geometra I. razreda pri tržaškem katastru, Riharda Strupija, višim geometrom II. razreda v IX. pl. r.

Nj. Vel. cesar je podelil okrajnemu glavarju Gustavu Rubelli-ju pl. Sturđestu, dodeljenemu namestništvu v Zadru, naslov namestništvenega svetovalca.

Nadvojvodinja Štefanija v Dubrovniku. Iz Opatije javljajo, da nj. c. in kr. Visokost, cesaričina vdova nadvojvodinja Štefanija se svojo hčerko, nadvojvodinjo Elizabeto, odpotuje okolu 10. marca iz Opatije v Dubrovnik. Tam ostane brzkone teden dni. Stanovala bode v novem hotelu „Imperial“.

Naši shodi. Led je prebit tudi v Trebčah. Predvčerajšnjega shoda se je udeležilo 150 mož iz Trebč, Gropade, Padrič in Opčin, in so bile soglasno vsprejete nasvetovane resolucije. Na tem dejstvu ne more spremeniti ničesar niti neslana demonstracija, ki so jo nasprotniki uprizorili s tem, da so najeli kakih deset mlečnozobih dečakov, ki so prepevali po vasi laške pesmi. Take uprizoritve kažejo le, kako pri kraju so nasprotniki se svojo latinščino. — Shod v Kolonji pa je izpal nad vse pričakovanje, udeležili so se ga malone vsi posestniki v Kolonji. — O obeh shodih spregovorimo nekoliko v današnjem večernem izdanju, dočim bode poročilo sledilo pozneje.

Prva laška propoved v Rojau! Minola nedelja je bil torej epohalen dan za nas Rojančane: uresničila se je najprisrčnejša želja našega gosp. župnika. Dne 17. januarja t. l. ob 10 uri predpoldne se je v naši cerkvi v prvi razlegala italijanska propoved, a mi smo uverjeni danes še bolj nego popred, da ta novotarija — ni bila potrebna.

Občinstva je bilo še precej. Toda — od kod in kakega! Rojanec je bilo celih 13, reci trinajst, a od teh jih par ne ume niti jedne same besedice italijanski, vsi drugi pa gotovo ne toliko, da bi mogli slediti mislim italijanskega propovednika. Stavimo, da nijeden od njih ni vedel, ko je šel iz cerkve, o čem je prav za prav govoril propovednik. — Potem je bilo nekoliko Gretarjev, gotovo pa ne niti četrtina onih, ki so podpisali prošnjo za uvedenje italijanske propovedi. To pa ni niti čudno, kajti mnogo njih je, ki še le sedaj vedo, kaj so podpisali in zakaj je šlo. Sedaj še le pripovedujejo, da so jih agitatorji povpraševali jednostavno: „Ali ljubite svojega župnika?“ In na potrdilo temu vprašanju so jim rekali: „Ako ga ljubite, podpisajte to le!“ In ljudje so podpisali. Naravno torej, da k prvi italijanski propovedi niso prišli, ker na tako propoved nikdar mislili niso. — Oni pa, ki so minolo nedeljo, prišli z Grete k italijanski propovedi, so po ogromni večini došli, ali s Krasa, ali z Vipavskega ali iz Brkinov. Mar hočemo še boljega dokaza za — nepotrebo italijanske propovedi?!

Ostalo občinstvo je bilo — iz mesta!!! In cerkvena oblast rojanska zna biti hvaležna svojim mestnim prijateljem in prijateljicam, kajti prinašali so se jim posebni stoli! Menimo, da tudi te mestno občinstvo, sestavljajoče veliko večino poslušalcev, je najbolji dokaz za — nepotrebo italijanske propovedi v župni cerkvi rojanski!

Skoro da bi morali biti hvaležni, da je bila minole nedelje italijanska propoved, kajti po primerjanju udeležbe pri italijanski in slovenski propovedi nam je najbolji dokaz, da naša župnija je slovenska.

Pri slovenski propovedi je bila cerkev natlačena polna in to resničnih župljanov rojanskih. Ta ogromna udeležba je imponovala celo g. župniku tako, da je izrazil svoje — veselo iznenadjenje na tem. Prav gotovo se je bal gosp. župnik, da bode cerkev prazna med slovensko propovedjo, in umevno je njegovo veselje, ko je videl, da ni bil opravičen njegov — strah.

Pripomniti bi bilo še, da je bilo videti okolo cerkve precej stražarjev. Slavna redarstvena oblast se je bala morda, da bi utegnulo priti do kakih

izgredov. No, slavna oblast naj bo brez skrbi: slovenski župljani rojanski ne mislijo na to, da bi prirejali izgredov, ker se za obrambo svojih pravic hočejo posluževati le zakonitih sredstev. V tem ravno se razlikuje naše slovensko ljudstvo od marsikoga drugega.

† **Peter Scaramangá.** Dne 16. t. m. je nenadoma umrl tukajšnji veletrgovec in ruski podkonzul, vitez ruskega reda sv. Stanislava, Peter Scaramangá, še-le 56 let star. Pokojnik je bil tudi konzulent tukajšnje grško-pravoslavne cerkvene občine. Bil je jako radodaren in usmiljenega srca.

Italijanski gimnazij v Spljetu. Dalmatinski italijanaši se silno veselje že nekaj dni sem. Došla jim je z Dunaja vest, da je zbornica poslancev sprejela resolucijo posl. Bonde, da je v Spljetu zasnovati niži italijanski gimnazij. No, ta resolucija utegne bržkone ostati brez praktične vrednosti ter bode spala večno spanje, kakor spe resolucije o italijanskem vseučilišču v Trstu in mnoge druge, važnejše in ozbiljnije. Vse to je torej — prazna slama, na katere plamenu se morejo nekoliko trenutkov ogrevati „pravi Dalmatinci“, toda od nje ne bode žrjavice, še manj pa — pečenke.

Ponižna prošnja. Od sv. Ivana nam pišejo: V ponedeljek dne 11. t. m. smo pokopali neko našo soobčanko, ki je umrla v bolnišnici. Ker je v nas stara navada, da vsakemu uglednejšemu občanu zapojemo nagrobnice, smo hoteli to storiti tudi za ranjko. A v svoje veliko začudenje smo videli, da nam je duhovnik, ki je vodil sprevod, to prepovedal v cerkvi s. Justa, zatrdivši, da je že leto dni, od kar je premilostljivi škof strogo prepovedal peti slovenski!! Da se bodemo vedeli ravnati v bodoče, želeli bi, da se nam pojasni, da-li je stvar res taka ali ne.

Z Gradišča pri Gorici nam pišejo: Zeló po redkem dobite kak dopisic iz tukajšnje vasice. Mislijo bi se lahke, da je zamrlo naše „Bralno društvo“, ali pa, da nimamo nikogar, ki bi se oglašil v javnosti. Prosim Vas torej, da blagovolite sprejeti nekoliko podatkov od moje malenkosti, da bodo vedeli p. n. čitatelji, da naše društvo še vedno živi, akopram le bolj tiho.

Za novo leto voščijo si nanci in prijatelji tega ali onega, česar si kdo najbolj želi.

Tudi jaz, gosp. urednik, Vam voščim v tekočem letu srečen začetek z mnogimi naročniki! — Pa tudi našemu društvu želim najboljših uspehov toliko v gmotnem kolikor v duševnem, oziru. Hvalevredno je sicer, da deluje naše društvo le bolj na tihem, ter si tako pridobiva polagoma močij za prihodnost, vendar bi želel, da bi vsakotoliko nastopilo tudi javno s kako spodbudno veselico! V to pomozí Bog!

Na zemlji je vse minljivo in spremenljivo, zato Vam hočem, čest. gosp. urednik, tudi iz tukajšnje občine objaviti nekatere male spremembe:

Še pred novim letom odšel nam je čest. g. vikarij V. Pipan na svoje novo mesto Srednje. Dal Bog, da bi tam gori v planinskem kraju našel več zadovoljnosti nego tukaj pri nas! — Obžalujemo sicer njegov odhod, ker bil je dober in prijazen učitelj, le politiški nazori njegovi so mu provzročali nezadovoljnost, ker z istimi ni našel odmeva pri nas.

Sedaj nam začasno opravlja in oskrbuje cerkvena opravila naš dični pesnik S. Gregorič, ker se že imenovani novi g. prihojnji vikarij še ni odločil, dali nastopi službo pri nas ali ne.

Dne 28. decembra 1896. imelo je tuk. društvo občni zbor, na katerem se je volil nov odbor za prihodnje društveno leto. Sprememba je jedina ta, da je namesto gosp. F. Tomince stopil v odbor gosp. Miha Őrne, trgovec.

Tudi gmotno stanje društva ni na slabem, ker je vkljub raznim stroškom in pičli letnini vendar ostal še mal prebitek.

Vsa čast gre v tem pogledu g. predsedniku kakor tudi vsemu odboru, ker je znal tako varčno gospodariti. — Hvala mu!

Dne 3. januarja t. l. imel je pa novi odbor svojo sejo, v kateri si je izvolil med seboj predsednika, g. Ivana Perica, njegovega namestnika Miha Őrmeta, tajnika Jožefa Kobala, blagajnika Vinka Őrmeta, uredovalca berila Antona Vodopivca, in odbornika Ivana Skomino. Izmed društvenikov se dosedaj tudi nihče ni odpovedal, torej šteje društvo ob začetku tekočega leta 68 rednih učov. —

V minolem letu je odbor hvalevredno oprav-

ljal zaupani in izročeni mu posel, dal Bog, da bi tudi v tekočem letu še uspešneje deloval v prid društvu, čemur se nadejamo. Živilo naše društvo!

Iz Devina pišejo „Soči“: Pred nekoliko dnevi smo vstopili v novo leto; pogledimo torej nekoliko nazaj, kaj je prineslo Devinanom l. 1896. dobrega ali slabega. Lahko rečemo, da minolo leto je bilo za nas v marsikaterem pogledu jako zanimivo. V minolem letu sta nas posetila enkrat tržaški in goriški Sokol skupaj in enkrat sam tržaški v spremstvu mnogoštevilnega občinstva. In reči smemo, da ta obiska nista bila brez uspeha. Iskrice, katera je tlela pod pepelom, se je vnela, in Devinčani so se vzbudili iz narodnega spanja; začeli so se zavedati in terjati odločno svoje pravice, katere jim tako radi s silo kratijo. Sokolska ideja je vdobila dobra tla in upanje je, da bo vsevala. — Tudi v županstvu se je začelo gibati. Spoznali so, da imajo v rokah moč, a je do zdaj niso vporabljali. Prvi korak je naredilo županstvo, da je odslovilo dosedanjega odhodnika, kateri je bil vedno nasproten Slovincem in jih zaničeval, dasi je jedel njih kruh, in je nastavilo družega, po katerem se pretaka zvesta slovenska kri. — Sploh smemo reči, da je minolo leto prineslo Devinanom v narodnem oziru precej, in seme, ki so zasejali tržaški in goriški rodoljubi, je obrodilo obilen sad. Devinčani, le pogumno naprej! Bog in narod!

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo dne 21. februarja veselico s petjem, gledališko predstavo in plesom; dne 27. t. m. sijajni plesni venček.

Ples slav. trgovskih pomočnikov in trgovcev z jestvinami bode letos dne 2. februarja. Čisti dobiček je namenjen bednim družinam ponesrečenih Križanov, zbok česar opozarjamo že sedaj naše občinstvo na to veselico.

Opozarjamo naše p. n. čitatelje, sosebno one, ki se bavijo jezikoslovjem, da bi marljivo čitali sestavek, „Odgovor na odgovor“, ki smo ga začeli priobčevati danes na zadnji strani in da bi si čuvali dotične liste.

Opozarjamo na oglas „Mejnaročni panorami“ na četrti strani, serija nova. Ne zamuditi torej!

Kužne bolezni v tržaški občini. V tednu od 9. do 16. t. m. je bilo prijavljenih v področju tržaške mestne občine: 2 slučaja kôzic, 20 slučajeve ošpic, 6 sl. škrlatice, 29 sl. davice in 2 slučaja legarjeve mrzlice. Umrle so 4 osebe za ošpice, in 3 za davico.

Nezgoda. Gostilničar Fran Dobrita iz Kozine je te dni nasvojem vrtu sekal veliko drevo. Drevo pa je padlo, predno se je Dobrita nadejal tega. Posrečilo se mu je skočiti toliko v stran, da ga drevo ni potlačilo, toda ni se mogel iztegniti vejevju. Isto ga je prilično pobilo po glavi in rame-nih. Moral je v Trst v bolnišnico.

Tragičen dogodek v Carskem selu. Iz Peterburga javljajo: Car Nikolaj se je dne 16. t. m. sprehajal v parku Carskega sela. Od daleč je opazil nekega vrtnarja, kateremu je hotel nekaj ukazati. Dal je zatorej vrtnarju znamenje, da naj mu se približa. Vrtnar je na ta migljaj takoj stekel proti carju. Po nesreči pa je stala tam blizu vojaška straža, katera je mislila, da hoče vrtnar napasti carja, ker je tekel proti vladarju. Vojak ni premišljal dolgo, ampak pomeril je na vrtnarja in ustrelil. Hitec je zadel nesrečnika v srce. Car da je silno razburjen vsled tega tragičnega dogodka.

Madjarski sodnik. Uzsovas v Levoči je pobegnil, baje v Ameriko, ostaviši „malenkost“ 22.000 gld. dolgov.

Lopovski mažarski trgovci z vinom. Gospodarska poskušalnica v Mariboru je našla, da je bilo ponarejenega preko tretjine vina doposlanega jej na poskus. To vino prihaja večinoma od madjarskih trgovcev, ki prodajajo svojo brozgo v krémah po deželi.

Steparsk romunski pop. Iz Karanšebeša je pobegnil romunski duhovnik Campian Theodor, poverivši preko 50.000 gld. Od kmetov-posestnikov je izmamil kakih 30.000 gld., češ, da hoče osnovati hranilnico, za preko 20.000 gld. pa je osleparil banke na podlagi ponarejenih menjic. Ušel je menda v Romunsko ali pa v Ameriko.

Basen občinski bik. Na dan po sv. treh kraljih je vstopila Katarina Machl, žena krošnjarja v Ebenfuhrtu, v hlev, da nakrmi občinskega bika.

Čim je žena vstopila v hlev, se je bik osvobodil verige, splasil in planil nanjo. Nabodel jo je na rogove in jo parkrat vrgel v zrak. Na kričanje nesrečnice so prihiteli ljudje, med njimi nje mož, toda bilo je prepozno, kajti našli so pod nogami bika razmrevarjeno truplo mrtve žene. Pokojnica je ostavila 3 male otročiče, a bila je v drugem stanu. Bika so ustrelili.

Kuga v Indiji. Iz Bombaja, 15.: Kuga razsaja dalje, umrljivost narašča strahovito. Minole srede je umrlo 225 oseb. Noč in dan sežigajo mrličje. Grozno je videti „Stolp molka“, v katerega mečejo trupla onih mrličev, katerih niso sežgali, in jih žro orli in krokarji. Število roparskih ptic se je pomnožilo strašansko. Da ne umró lakote, Hindu ne redkokrat jedó meso takih mrličev in vsled tega sami mrjo za kugo. — Trgovina je povsem obustavljena. Prodajalnice so zaprte in tudi časopisi ne izhajajo več redno, ker primanjkuje uredniškega osebja. — Odkar je pričela kuga, umrlo je v Bombayu samem 2365 oseb.

Ruski minister za notranje stvari je poslal več zdravnikov na opazovanje v Perzijo, sosebno v Teheran. Ako bi se kuga pojavila v Perziji, v Afganistanu ali Kašgarju, Rusija zapre svoje meje.

Testo za rezanice na sodišču. Evo vam resnične dogodbe: Neka krčmarica je došla vsa razjarjena na policijski komisariat III. okraja na Dunaju. Vrgla je pred komisarja hleb pokvarjenega testa za rezanice. Komisar je debelo gledal sedaj žensko, sedaj „corpus delicti“. Žena je vprašala rohné, da-li je to testo dobro pripravljeno ali ne. In ako ni, ali sme kuharico, ki je testo pokvarila, odpustiti takoj iz službe? Komisar je odgovoril, da se ne on, ne nobeden njegovih uradnikov ne razumi na testo. Jezična krčmarica ga je zavrnila, naj vpraša svojo soprogo za razsodbo o tem testu. Komisar je izrekel svoje obžalovanje, da ne more ustreči niti tej želji, kajti ni oženjen. Čim je ljuta ženska čula to izjavo, planila je, pograbila svoj „corpus delicti“, ga zamotala v robec in razkačena in ogorčena šinila iz sobe. Ni jej šlo v glavo, kakó more biti policijski komisar — neoženjen!

Policija in pa kralj. General Castellane pripoveduje o svojih „spemih“: Lani je bil kralj Virtemberški v kopelji Biarritz. Mudil se je tam „incognito“ pod imenom „grof Fels“. Na policiji so zabeležili kralja v knjigo tujcev tako-le: Ime: grof Fels. — Posel ali poklic: kralj. Bivališče: Virtemberg.

Sodnijsko. V petek se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti 30letnemu mehaniku Juriju Czabalu iz Spodnje Avstrije, obtoženemu težkega telesnega poškodovanja. Kakor smo sporočili svoječasno obširno, je bi Czabal po noči od 7. na 8. novembra v prepiru ranil svojega prijatelja in tovariša, 25letnega Florijana Schalicka z Dunaja. Schalicka so omenjenega dne zjutraj za rana našli v krvi, ležečega pred hišo. Ranjen je bil tako hudo, da se je nekaj dni boril sé smrtjo. Krepka narava njegova pa je zmagala; čim je ozdravel, odpeljal se je iz Trsta. Obtoženec se je večeraj izgovarjal, da je bil dotično noč tako pijan, da ni znal, kaj počenja. To trditev pa so ovrle priče. Sodišče je obsodilo Czabala na 16 mesecev težke ječe in na 108 gld. odškodnine, ki jo ima plačati Schaliku za prestane bolečine in izgubljen zaslužek.

Pekovski pomočniki: 18letni Miha Maček, 25letni Jakob Kovačič, 40letni Fran Bučar, 22letni Ivan Šušteršič in 21letni Fran Košir, stali so v petek pred tukajšnjim sodiščem, obtoženi hudodelstva tatvine. Ukradli in izpili so svojemu gospodarju, peku Aliču, 20 steklenic likérja. Sodišče je spoznalo obtožence krive ter jih obsodilo: Mačka na 4 tedne zapora, Kovačiča in Bučarja vsakega na 6 tednov, Šušteršiča na dva meseca in Koširja na 6 tednov zapora.

Dne 17. novembra m. l. sprli so se v Muljah člani rodbine Cattai, namreč zakonska Florijan in Antonija Cattai ter zakonska Josip in Magdalena Cattai z njiju tastom in taščo, Antonom in Lucijo Demarči. Iz prepira je navstal pretep in vsled tega tožili so se drug družega zaradi telesnega peškodovanja. Sodišče I. instancije je bilo obsodilo Florijana in Antonijo Cattai vsakega na 5 dni zapora, Antona in Lucijo Demarčija ter Magdaleno Cattai pa vsakega na 4 dni zapora. Ker so se vsi obsojeni pritožili proti obsojbi, vršila se je v soboto razprava pred prizivnim sodiščem. Florijan Cattai je dobil 5 dnij zapora kakor v I

instanciji; njegovi ženi Antoniji je kazen znižana na 48 ur, baš tako je prizivno sodišče znižalo kazen zakonskima Demarchi vsakemu na 48 ur zapora, Magdaleno Cattai pa je obsodilo na 10 gl. globe.

20letni trgovski pomočnik Josip Pegan je bil dobil pred sodiščem I. instancije zaradi telesnega poškodovanja tri tedne zapora. Nekega večera maja meseca min. l. je bil pretepel dekleta Antonijo Nagličevo, ker mu ista ni hotela podariti cvetke, ki jo je imela pripeto na prsih. Pegan je prijavil priziv proti tej obsodbi. Predčerašnjem je bila razprava pred prizivnim sodiščem, toda isto je potrdilo obsodbo, ki jo je bilo izreklo sodišče I. instancije.

Baš tako je prizivno sodišče potrdilo obsodbo I. instancije, ki je obsodila kmeta Dominika Tassinarija z Grete na 10 dni zapora zaradi telesnega poškodovanja.

Žrtev bitke pri Kraljevem Gradcu. Te dni je umrl v Plagwitzu pri Lipskem slikar Stoppel za rano, ki jo je bil dobil pred dobrimi 30 leti v bitki pri Kraljevem Gradcu. Dobil je namreč avstrijsko kroglo v stegno. Rana se nikdar ni hotela zaceliti popolnoma, nedavno pa se je odprla z nova. Zastrupila se je kri in to je povzročilo smrt veterancvo.

Dečko, ženi se, dokler si mlad! Iz Miškolca pišejo: Bogati keresturski zasebnik Janos Hajdu, že priletan človek, oženil se je lani drugokrat. Vzel je jako lepo in mlado vdovo. S prva je šlo vse dobro, toda ko so prošli „medeni tedni“, pričeli so barni časi. V hiši je bil večni prepir z bok lahkomiselnega življenja mlade gospodinje. Nekega dne je stari soprog svojo mlado ženo zopet karal zaradi nezvestobe, a ona mu je v odgovor prav pošteno — izmlatila ledja. Siromaka je takó pekla ta sramota, da je šel na podstrežje in se tam obesil.

Koledar. Danes (19.): Kanut, kralj; Agricij, škof. — Jutri (20.): Fabijan in Boštjan, mučenca. — Polna luna. — Solnce izide ob 7. uri 43 min., zatoni ob 4. uri 40 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 10.5 stop., ob 2 pop. 12 stop. C.

Loterijske številke, izrebane dne 16. t. m:

Trst	65,	61,	28,	60,	46.
Linc	49,	43,	69,	64,	39.

Odgovor na „odgovor“.

Bolji rat nego mir — ako treba.
Hrv. nar. prislavica.

I.

Moja skromna razpravica, pomeščena po leti v „Edinosti“ pod zaglavjem: „Je-li vse prastarina?“, opolčila je proti meni visokočestitega o. Stanislava v popolno drugej misli, nego sem se mogel bati. Žal mi je, da konca njegovega „odgovora“ nemam šče v rokah: no tem ne manj poštevam potrebnim ne molčati dalje.

Namen moje takratne razpravice bil je jasen: dokazati, da vis. o. Stanislav, z namenom opravičiti bomkanje dovršnikov nepravilno tvrdi, da je tako bomkanje nekaj bilo „občeslavjansko“. Doteknil sem se te trditve veleučenega sotrudnika „Archiva“ le v onem delu, ki se tiče staroslovenskega, staroruskega in maloruskega jezika, ne pa vseh slavjanskih narečij. Omenjeni trije jeziki znani so mi toliko, da si ne morem očitati neskrupnosti, ako govorim o njih; ruski jezik mi je takorekši drugi materin jezik, mej temi, ko se v razpravi o drugih slavjanskih narečijih, ni novih ni starih, ne morem spuščati. „Ne sutor ultra crepidam!“

Ako pa v treh navedenih jezikih bomkanje ni bilo v občej rabi, nego le nepravilno redka prikazen, česar zdaj i vis. o. Stanislav več ne taji, je pač opravičeno tvrditi, da bomkanje dovršnikov ni bilo občeslavjansko, ko bi ono tudi bilo občeslavjansko, pač ne bi bilo pač, po mojih pojmih, le to, kar so takratni Slavjani vsi, vsej in povsod govorili.

Ker sem govoril le ob označenih treh jezikih, jasno je, da sem štel in počteval le primere, navedene za-nje. „To je tudi jasno rečeno v razpravici, in vis. o. Stanislav mi dela veliko krivico tvrdé, da primerov za druge jezike nisem zapazil, nego le staroslavjanski in staroruski in da mi je „pozneje vendar-le tudi maloruski prišel pred oči“. Tak sponob polemike ima pač res „einen sehr subjektiven und psychologischen Grund“, da

vrnem to, kar mi je vis. o. Stanislav iz tujega žepa vzel. Veleučeni o. Stanislav resnobno piše (Cvetje, XV. teč. 6. zv.), da sem jaz dokazoval to, „česar“ on nigdar in nikjer trdil ni“. Prepuščam sodbe nepristrastnemu čitatelju!

II.

Vis. o. Stanislav milostivo dopušča rabo prostega bodočnika ali, kakor ga on zove, dovršnega sedanjika; no z bomkani dovršnik mu večasi veliko jasneje kaže smisel stavka. On nahaja tenko razliko mej: „To kravo prodam“ in „To kravo bom prodal“. No taka tenka čut ni dana vsakemu smrtnemu. Razen tega ta razlika zopet ni o b e s l o v e n s k a, nego le krajevna, če sploh je. Sam vis. o. Stanislav pravi, da „lahki Goričan“ pripoveduje „da pride“, počasni Kranjec pa, „da bo prišel“; inace govoré, bomkanje z dovršniki zavisno je od temperamenta, ta pa zopet od klimata. No trditve g. Lamurskega, da „dovršni sedanjik“ označa bodočnik v gromadnej večini Slovencev, vis. o. Stanislav ni ovrgel in je ovreči ne more. Ali so Slovenci na vztoku tudi „lahki“? Kaj pa je izpehalo nekaj, češ da „obče“ bomkanje v Rusiji, kjer so taki mrazi, o kakoršnih se vis. o. Stanislavu celo sanjati ne more? Ne bomkajo Ruski ni tam, kjer rasto breskve, marelice, lavri in grozdje, ne bomkajo tudi v Arhangeljsku ne, kjer vsako sadno drevje poznajo le iz knjig.

Meni ni važno ali Slovenci bomkajo ali ne bomkajo z dovršniki. Ako bomkajo vsi, ali vsaj ogromna večina, bomkaj i v knjigi; ako ne bomka nihče ali samo mikroskopična manjšina ne bomkaj i v knjigi ne. No, Miklošič pravi, „ako ne vsi dovršniki označajo svojim sedanjikom bodočnik, da je pripisati to vplivu nemškega jezika, kateri se med pisatelji XVI. veka (ne glede na njih mnogobrojne in večinoma popolno nepotrebne germanizme) ni pokazal šče takoj siloj, kakor zdaj. Tudi v ogerskih Slovenceh ta vpliv ni tako mogočen itd.“ O taistem vplivu govori Šuman na treh mestih svoje slovnice; taisto govoril je i prof. V. Bežek do spreobrnitve; taisto je dokazal primeri nagledneje, čem vsi drugi, g. Lamurskij, ki trdi, da bomkajo le v kakih treh sodnih kotarih, česar nihče dozda ni opovrgel, a tudi ne opovrže. Ako pričanja vseh teh zjedinitimo, najdemo, da večina Slovencev ne bomka. In tu so na mestu evangeljske besede vis. o. Stanislava: „Pri ustéh dvojt ili trijtéh svidételej stanet vsiak glagol“. (Matt. 18, 16).

Tore se javlja važno vprašanje: ali naj bodo knjige slovenske pisane tako, kakor govori večina slovenskega naroda, ali pa tako, kakor je ljubo manjšini? Ker pa, naj bo to komu ljubo ali ne, ne moremo odrekati fakta, da smo Slovenci — Slavjani, javlja se zopet vprašanje, ali naj pišemo tako, kakor pišo drugi naši bratje, najprej Ruski, ali pa mahimo rokoj na-nje in na večino slovenskega naroda! Slovenci pišo sicer, po besedah vis. o. Stanislava, le „za naše ljudi, ne pa za Ruse ali Čehé“, no želel bi bilo, da bi pisali vsaj za večino svojih ljudi, ne pa za „kake tri sodne kotare“, ki bomkajo.

* Zanimivo bi bile znati znanstveno utemeljenje oblike „česar“, „kakor“ itd. (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Peterburg 17. „Praviteljstveni vestnik“ javlja, da je grof Lamudorf imenovan adjunktom ministra za vnanje stvari.

Peterburg 17. Družba kitajskih vzhodnih železnic je dovolila carine svobodno uvažanje žita in drugih živil ter materijala za gradnjo železnic v Kitaj.

Carigrad 17. Porta je doposlala poslanikom noto, v kateri naznanja, da vsprejema oranizacijski načrt za žandarmerijo na Kreti s pridržkom, da se bodo ptujci vsprejemali med orožnike le začasno in da se grški podaniki sploh ne bodo vsprejemali.

New-York 17. V sirotišnici v Dalasu (Teksas) je nastal ogenj. 15 deklic je zgubilo življenje, 9 je bilo ranjenih.

Marzilja 17. Vest, da so se tu dogodili slučajji kuge, je neosnovana.

Za slabotne
bolehave vled pomanjkanja krvi ne živih, blede in slabotne otroke; izvrstnega ukusa in preiskusenega učinka je **železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.**
(Dunajska cesta)
priporočeno od mnogih zdravnikov. — Pol literska steklenica velja 1 gl., pet pol literskih steklenic 4 gl. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in v osti.

Značajevka, Pšenica za jesen — — — — —	—	—	—	—	—
za spomlad 1896	8.28 do	8.29	Oveca za spomlad 5.98—6.—		
Rž za spomlad 6.77—6.79.			Koruzna za maj-juni 1897.	3.87-3.88	
Pšenica nova od 78 kil. f.	8.60—8.65	od 79 kil. f.	8.70—8.75,	od 80 kil. f.	8.75—8.80
od 81 kil. f.	8.75	od 82 kil. f.	8.80	od 83 kil. f.	8.85
od 84 kil. f.	8.90	od 85 kil. f.	8.95	od 86 kil. f.	9.00
od 87 kil. f.	9.05	od 88 kil. f.	9.10	od 89 kil. f.	9.15
od 90 kil. f.	9.20	od 91 kil. f.	9.25	od 92 kil. f.	9.30
od 93 kil. f.	9.35	od 94 kil. f.	9.40	od 95 kil. f.	9.45
od 96 kil. f.	9.50	od 97 kil. f.	9.55	od 98 kil. f.	9.60
od 99 kil. f.	9.65	od 100 kil. f.	9.70		

Pšenica: Slabe ponudbe in povpraševanje. Neznatna prodaja 5 nč. cenje Vreme: dež.
Praga. Netransirani sladkor fer. 1214. maj 12-40 mirno.
Praga. Centrifugal novi, postavljene v Prati s carino vred. adpošiljatev procej f. 32—32.25. Gornice 34—34.25. Čistost 85—85.5. V glavah sodih 36.75. mlačno Bavra. Kava Santos good average za januarja 63-60 za maj 64.25.
Zaccaria. Santos good average za marec 52.75 za maj f. 53.—, za september 53.50 za december 55.—.

Dunajski borznik 18. januarja 1897.

	danes	predčeraj
Prilivni dolg v papirju	101.40	101.80
— v srebru	102.—	102.10
Avtstrijska renta v zlatu	123.35	123.25
— v kronah	100.95	100.90
Kreditno sketio	375.25	375.75
London 10 Let.	119.90	119.90
Napoleoni	9.52	9.52
20 mark	11.75	11.75
100 tal.	45.25	45.35

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

b) Južna železnica (Postaja južne železnice.)
Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

7.45	predp.	brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25	"	brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.—	"	omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55	"	poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
12.50	popol.	omnibus v Kocmin.
4.40	"	omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20	"	poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05	"	brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05	"	brzovlak v nabrežino, Videm, Rim.
8.45	"	mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10.—	"	mešani vlak do Mürzschlaga.

DOHOD:

6.48	predp.	mešani vlak iz Mürzschlaga, Boljaka, itd.
7.30	"	mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.35	"	brzovlak iz Kormina,
9.25	"	brzovlak z Dunaja.
10.20	"	poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.35	"	brzovlak iz Rima, Benetk.
11.20	"	omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40	popol.	poštni vlak z Dunaja.
7.36	"	omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.41	"	brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine;—
8.56	"	brzovlak z Dunaja zveza z Reko.

Izvežbanega pisarja

z lepo pisavo, ki je zmogel prepisovati slovenske italijanske in nemške koncepte, sprejme takoj Dr. **Gustav Gregorin**, odvetnik v Trstu (Via Molino piccolo št. 3). Plača po dogovoru. Poudrbe direktne.

Išče se

mladenič trgovski pomočnik kakor potovalec naj se oglasi pri g. J. Klemencu. Umeti mora vse tri jezike.

Borzni trg št. 14
Sedanja razstava:
Interesantno potovanje po slikoviti Norvegeji od Kristijanije do severne dežele. Naj-novoja prvi krat izložena.
Ustopenina
20 nové otroci 10 nov.



Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koks v ulici S. Zaccaria šte. 1 (mej ulicama Chiozza in Farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lastno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, pričam sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in poštene vago ter se priporočam z vso

udaustojto
Vekoslav Grebenc.

Velika Inomost-ka 50 nč. loterija
Glavni dobitek
75.000 kron v gotovini z odbitkom 20%
Srečke po 50 nč. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levj, Mandel & Co., Girolamo Morpurgo, Ign. Neumann, Marco Nigris, Enrico Schiffmann, Il Mercurio.

Zrebanje
na novo 20. februarja